

רבי יהודה אָמר, הקדוש ברוך הוא נתן נְשֵׁמָה עֲלִינוּהָ בְּאָדָם, וְכָלֵל בֵּיהּ חֲכָמָה וְהִשְׁכֵּל כְּדֵי לְדַעַת הַכֹּל. מֵאִיזָה מְקוֹם נָתַן בּוֹ נְשֵׁמָה? רבי יצחק אָמר, מִמְּקוֹם שֶׁשָּׂאָר הַנְּשֵׁמוֹת הַקְּדוּשׁוֹת בְּאוֹת.

רבי יהודה אָמר, מִכָּאן, שְׁכָתוּב (בראשית א) תוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה. מִי זֶה הָאָרֶץ? מֵאוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁהִמְקִדֵּשׁ נִמְצָא בּוֹ. נֶפֶשׁ חַיָּה - נֶפֶשׁ חַיָּה סֵתָם, זֶה נֶפֶשׁ שֶׁל אָדָם הִרְאִישׁוֹן שֶׁל הַכֹּל. רבי חייא אָמר, אָדָם הִיָּה יוֹדֵעַ חֲכָמָה עֲלִינוּהָ יוֹתֵר מִמְּלֹאכֵי הַשָּׁרָת, וְהִיָּה מִסְתַּפֵּל בְּכָל, וְיוֹדֵעַ וְנוֹדֵעַ לְרַבּוֹנוֹ יוֹתֵר מִכָּל שָׂאָר בְּנֵי הָעוֹלָם. לְאַחַר שֶׁחֻטָּא נִסְתָּמוּ מִמֶּנּוּ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה. מֵהַ כְּתוּב? (מִמָּה שְׁכָתוּב) (שם א) וַיִּשְׁלַחְהוּ ה' אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן לְעַבְדֵי אֵת הָאָדָמָה.

רבי אבא אָמר, אָדָם הִרְאִישׁוֹן מִזְכֹּר וּנְקֵבָה נִמְצָא, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שם א) וַיִּאֱמַר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵינוּ. וְעַל זֶה זָכַר וּנְקֵבָה נַעֲשׂוּ כְּאָחֵד, וְנִפְרְדּוּ אַחַד כֶּף. וְאִם תֹּאמַר, זֶה שֶׁאָמַר הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם - כֶּף הוּא וְדָאִי, וְזוֹהִי הַנְּקֵבָה, וְהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִשְׁתַּתֵּף עִמָּה, וְזֶהוּ זָכַר וּנְקֵבָה, וְהַכֹּל דָּבָר אַחָד.

רבי יוסי אָמר, עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, אוֹתָם הַכְּלוּלִים זֶה בְּזֶה וְלֹא נִפְרְדִים זֶה מִזֶּה, וְלַעֲוֹלָמִים הֵם בְּחִיבוֹת, בְּרִצּוֹן אַחָד, שְׁמִשָּׁם נִמְצְאוֹת (נִמְשָׁבוּ) מְשִׁיכוֹת הַנְּחָלִים וְהַמַּעֲיָנוֹת לְסַפֵּק לְכָל וּלְכָרֵךְ אֵת הַכֹּל, לֹא מְכַזְּבִים מִימֵי הַמַּעֲיָנוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה) וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵינוּ, וְעַל זֶה וְהִי לִי לִישׁוּעָה, שְׁבִשְׁבִיל כֶּף הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ מוֹשֵׁף וּמוֹרִישׁ לְמִטָּה, וּמִתְעוֹרֵר הִימִין לַעֲשׂוֹת נְסִים.

רבי יהודה אָמר, קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נִשְׁמַתָּא עֲלָאָה יְהִיב בֵּיהּ בְּאָדָם, וְכָלֵיל בֵּיהּ חֲכָמָתָא וְסַכְלָתָנוּ, לְמַגִּדַע כְּלָא. מֵאֵן אֲתֵר יְהִיב בֵּיהּ נִשְׁמַתָּא. ר' יצחק אָמר, מֵאַתֵּר דְּשָׂאָר נִשְׁמַתִּין קְדִישִׁין קָא אֲתִיִין.

רבי יהודה אָמר, מִהֲכָא. דְּכָתִיב, (בראשית א) תוֹצֵא הָאָרֶץ נֶפֶשׁ חַיָּה, מֵהָהוּא אֲתֵר דְּמִקְדִּישָׁא אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ. נֶפֶשׁ חַיָּה, נֶפֶשׁ חַיָּה סֵתָם, דָּא נִפְשָׁא דְּאָדָם קְדָמָאָה דְּכָלָא.

רבי חייא אָמר, אָדָם הָוָה יוֹדֵעַ חֲכָמָתָא עֲלָאָה, יִתִּיר מִמְּלֹאכֵי עֲלָאִי, וְהָוָה מִסְתַּפֵּל בְּכָלָא, וְיוֹדֵעַ וְאֲשַׁתְּמוּדֵעַ לְמֵאֲרִיָּה, יִתִּיר מִכָּל שָׂאָר בְּנֵי עֲלָמָא. בְּתֵר דְּחָב, אֲסִתִּימוּ מִנִּיהּ מְבוּעֵי דְּחֲכָמָתָא, מֵהַ כְּתִיב (נ"א מִמָּה דְּכָתִיב) (בראשית ג) וַיִּשְׁלַחְהוּ יי' אֱלֹהִים מִגֵּן עֵדֶן לְעַבְדֵי אֵת הָאָדָמָה.

רבי אבא אָמר, אָדָם הִרְאִישׁוֹן מִדְּכָר וְנוֹקְבָא אֲשַׁתְּכַח, הָדָא הוּא דְּכָתִיב, (בראשית א) וַיִּאֱמַר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵינוּ, וְעַל דָּא, דְּכָר וְנוֹקְבָא אֲתַעֲבִידוּ בְּחֵדָא, וְאֲתַפְּרְשׁוּ לְבִתְרָא. וְאִי תִימָא, הָא דְּאָמַר הָאָדָמָה אֲשֶׁר לָקַח מִשָּׁם. הָכִי הוּא וְדָאִי, וְדָא הוּא נּוֹקְבָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשַׁתְּתַף עִמָּה, וְדָא הוּא דְּכָר וְנוֹקְבָא, וְכָלָא הוּא מְלָה חֵדָא.

רבי יוסי אָמר, עֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה, אֵינוֹן דְּכָלִילֵן דָּא בְּדָא וְלֹא אֲתַפְּרְשָׁאן דָּא מִן דָּא וְלַעֲלָמִין אֵינוֹן בְּחִיבוֹתָא, בְּרַעוּתָא חֵדָא, דְּמִתְמָן אֲשַׁתְּכַחוּ (נ"א אֲתַמְשָׁכוּ) מְשִׁיכֵן דְּנַחֲלִין וּמְבוּעֵין לְאֲסַתְּפָקָא כְּלָא, וְלְבִרְכָא כְּלָא, לָא כְּדִיבּוּ מִימֵי מְבוּעֵין, כְּמָה דָּאֲתָ אָמַר (ישעיה נח) וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵינוּ וְעַל דָּא וְהִי לִי לִישׁוּעָה, דְּבִגְיָנִי כֶּף, מִלְּכָא קְדִישָׁא מְשִׁיף וְאֲחִסִּין לְתַתָּא, וְאֲתַעֲרֵר יְמִינָא לְמַעַבְדֵי נְסִין.

שְׁמִשָּׁם נִמְצְאוֹת (נִמְשָׁבוּ) מְשִׁיכוֹת הַנְּחָלִים וְהַמַּעֲיָנוֹת לְסַפֵּק לְכָל וּלְכָרֵךְ אֵת הַכֹּל, לֹא מְכַזְּבִים מִימֵי הַמַּעֲיָנוֹת, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה נה) וּכְמוֹצֵא מִים אֲשֶׁר לֹא יִכְזָבוּ מִימֵינוּ, וְעַל זֶה וְהִי לִי לִישׁוּעָה, שְׁבִשְׁבִיל כֶּף הַמֶּלֶךְ הַקְּדוּשׁ מוֹשֵׁף וּמוֹרִישׁ לְמִטָּה, וּמִתְעוֹרֵר הִימִין לַעֲשׂוֹת נְסִים.